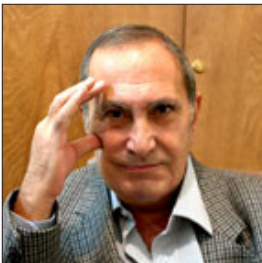

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

مترجم «صد سال تنهایی» که بود؟

بهمن فرزانه مترجم شناخته‌شده که با ترجمه معروفش از صدسال تنهایی گابریل گارسیا مارکز به شهرت رسید سال ۱۳۱۷ متولد شد. بعد از طی مراحل اولیه تحصیل به مدرسه عالی مترجمی سازمان ملل رفت. در سن ۲۶ سالگی نخستین کتاب را از تنسی ویلیامز ترجمه کرد و پس از آن مدتی به همکاری با شرکت‌های فیلم‌سازی ایتالیا پرداخت و فیلم‌نامه‌ای نیز نوشت که به تولید فیلم رسید.

او قیل از انقلاب با ترجمه صدسال تنهایی گابریل گارسیا

مارکز، برای انتشارات امیرکبیر به شهرت رسید. تا دو دهه بعد از انقلاب از فضای ترجمه فاصله گرفت تا اینکه در سال‌های پایانی دهه هفتاد با انتشارات آگه و ققنوس برای ترجمه برخی از آثار مارکز و نیز برخی از آثار از زبان ایتالیایی به توافق رسید که از جمله مهم‌ترین و شناخته‌شده‌ترین ترجمه‌های او می‌توان به رمان «از طرف او» اثر آلیا دسس پدس و برخی رمان‌های دیگر این نویسنده اشاره کرد که با اقبال خوب خوانندگان ایرانی روبه‌رو شده است.

فرزانه از میانه‌های دهه هشتاد به همکاری موثر با انتشارات کتاب پنجره پرداخت که حاصل آن تا میانه‌های سال ۹۰ ترجمه بیش از ده کتاب از جمله ترجمه مجموعه نمایشنامه‌های لویجی پیراندلو نویسنده شهیر ایتالیایی است. ترجمه داستان طوطی از سوزانا تومارو از ولپسین کارهای فرزانه است که به همت کتاب پنجره به بازار کتاب عرضه شدند.

او آثار تنسی ویلیامز، گرانزا کوزیما دلدا، آلیا دسس پدس، لوئیجی پیراندلو، گابریل گارسیا مارکز، آنا کریستی، اینباتسیو سیلونه، رولدال، گابریل دانونزیو، واسکو پراتولینی، ابروینگ استون، جین استون و… را به فارسی برگردانده‌است. بهمن فرزانه ۱۷ بهن ۱۳۹۲ درگذشت.

خودزنی / محیط‌زیست

روایتی غم‌بار از سرنوشت منابع آبی در ایران

آنچه بر سر آب و منابع آن در ایران آمده، با روایت‌های مختلفی بیان شده است. گاهی مقالات مطبوعاتی و گاهی برنامه‌های تلویزیونی و نیز فیلم‌های مستند در بیان این روایت نقش داشته‌اند؛ روایتی غم‌بار از سرنوشت حیاتی‌ترین مایع روی زمین. مستند «مادرکشی» یکی از همین روایت‌هاست. فیلمی به کارگردانی «کمیل سوهانی» که با حمایت مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری ساخته شده و برخلاف بسیاری از فیلم‌های مستندی که کارفرمای دولتی دارند، وقایعی تلخ را به تصویر می‌کشد. سوهانی در این فیلم به آنچه بر سر منابع آب ایران رفته و اشتباهات مدیریت کلان منابع آب می‌پردازد. سوهانی به همان صراحتی که نام فیلم را انتخاب کرده، از سدسازی، مدیریت منابع آب زیرزمینی، مدیریت محصولات کشاورزی و مدیریت یک‌سویه و دولتی منابع آب انتقاد می‌کند. او معتقد است مدیریت آب در سال‌های گذشته، بزرگ‌ترین آسیب‌ها را به «مادر زمین» وارد کرده و آن را به مرگ نزدیک کرده است. اگرچه روایت سوهانی رامی‌توان روایتی نسبتاًیک‌طرفه و تنها از دیدگاه محیط‌زیستی و مخالفان سدسازی و انتقال آب دانست، اما تصاویر و واقعیت‌های به تصویر کشیده شده، چنان گویاست که جایی برای چانه‌زنی‌های بعدی نمی‌گذارد. تصویر سدهایی که آبی پشت آن ذخیره نشده، زمین‌های کشاورزی که آبی برای آبیاری آنها نیست، فروچاله‌هایی که به دلیل جانمایی اشتباه یک نیروگاه و برداشت بی‌رویه از سفره‌های آب زیرزمینی به وجود آمده و همچنین نخل‌های خشک آبادان، و اقیانایی است که مانند سیلی به صورت مخاطب می‌خورند. از جالب‌ترین نکات این فیلم، استفاده از تصاویر آرشیوی از مراسم افتتاح طرح‌های مدیریت آب، مانند سد گوندو و نیروگاه کیبودر آهنگ است؛ مراسمی که در آنها مسئولان وقت از فواید طرح خود می‌گویند، اما اندکی پس از افتتاح، نه خبری از آب‌مانده و نه فواید. از مادرکشی در دوره اخیر جشنواره سینما حقیقت تقدیر شد و تاکنون چندین بار در جمع‌های مختلف به نمایش درآمده است، اما شاید تأثیرگذارترین جمعی که به تماشای این فیلم نشسته است، جامعه مهندسان مشاور ایران باشد. جمعی که بسیاری از آنان را شرکت‌های عمران و سدسازی تشکیل می‌دهند و روز یکشنبه ۱۱ بهمن گرد هم جمع شدند و به تماشای نقد و بررسی فیلم پرداختند. جلسه‌ای که با تشنج همراه بود، اما بحث‌های زیادی در دل خود داشت؛ چرا که نیمی از افراد داخل سان، مهندسان مشاور و نیم دیگر نیز فعالان محیط‌زیست بودند. واکنش غالب به این فیلم از سوی مهندسان مشاور، واکنشی منفی بود؛ اگرچه بسیاری از آنها نیز واقعیت‌های به تصویر کشیده شده در باره سرنوشت مصیبت‌بار منابع آب را کتمان نکردند. در این جلسه، «علیرضا دانمی»، معاون وزیر نیرو با تمجید از ساخت این فیلم، به‌چالش کشیدن مدیریت منابع آب و سدسازی را مفید دانست. اگرچه این نکته رانیز فراموش نکرد که نقد، باید با اطلاعات دقیق و مشاهده تمام واقعیت‌ها انجام شود. اما نظر بسیاری از حاضران در جلسه درباره «نقد سدسازی»، مثبت به نظر نمی‌رسید. ظاهراً برداشت بسیاری از نمایندگان شرکت‌های مهندسان مشاور سدساز این چنین بود که سدسازان در این فیلم به «خیانت» متهم شده‌اند. حال آنکه چنین نبود، در بخشی از فیلم، یکی از کشاورزان که سابقه‌ای طولانی در زمینه صادرات پسته از ایران دارد، در اظهارنظری شخصی درباره خود گفت: «در حیاتی بزرگ سهم بوده‌ام».

یادداشت روز

داستان‌های انقلاب و ضرورت نگاه فراحزبی

محمد عزیزی | در ایران نقش آفرینی ادبیات سیاسی و انقلابی از عصر مشروطیت شروع شد. کسانی مانند علامه دهخدا، نسیم شمال، میرزاده عشقی، فرخی یزدی و محمدتقی بهار جزو پرچمداران انقلاب بودند. شعر و آثار آنان برای بیداری مردم و دعوت به تغییر رژیم بود.

این حرکت بعد از پیروزی انقلاب مشروطه تا اندازه‌ای محدود شد و در دهه‌سی تا چهل رژیم شاهنشاهی آن را سرکوب کرد اما با نهضت امام خمینی در سال ۱۳۴۲ مجدداً احیا شد و دوباره مردم را به مقاومت دادار کرد و به صحنه کشاند. این مقاومت هاسر انجام پیروزی انقلاب اسلامی به‌اوج خود رسید. ادبیات انقلاب اسلامی بعد از پیروزی تبدیل به ادبیات مقاومت شد. مقاومت در برابر ضدانقلاب و بعدها با شروع جنگ تحمیلی تبدیل به ادبیات حماسی معروف به ادبیات دفاع مقدس شد؛ ادبیاتی که مردم و روزمنندگان را وارد به مقاومت و پیروزی در برابر دشمن می‌کرد. این ادبیات اکنون بیرون از مرزها هم می‌خواهد به نهضت‌های اسلامی یاری برساند اما به نظر می‌رسد ما به اندازه‌ای که از نظر سیاسی توانسته‌ایم به توسعه انقلاب اسلامی کمک کنیم، در زمینه ادبیات انقلاب موفق نبوده‌ایم.

نان داغ کباب داغ / تازه‌های نشر

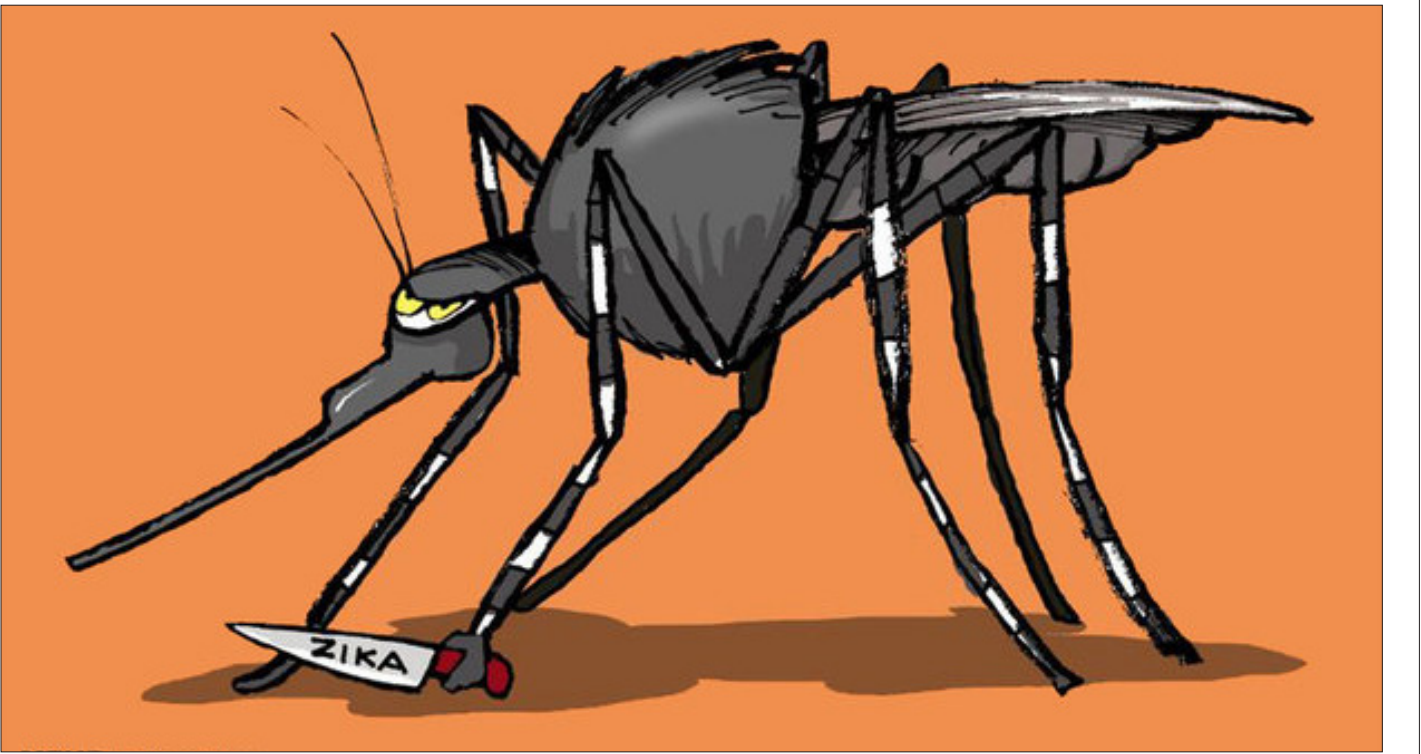
اسرار پنج سال اول زندگی مشترک

مرووی بر کتابی که به پرسش‌های ما درباره از دواج پاسخ می‌دهد

درباره عشق و زندگی مشترک کتاب‌های بسیاری نوشته شده است آثاری که کوشیده‌اند به این سوال مهم پاسخ گویند که چرا از عشق و علاقه یک زوج پس از ازدواج کاسته شده و به تلخی و گاه جدایی می‌انجامد. باید قبول کنیم یافتن پاسخ این سوال بسیار دشوار است. در جمله قصاری از قول مارلین دیتریش (بازیگر سینما) به نکته جالبی اشاره شده؛ اینکه زنان دوست دارند مردان را تغییر دهند اما وقتی تغییرشان می‌دهند دیگر دوستشان ندارند! به نظر جمله تفکر برانگیزی جلوه می‌کند، هر چند که به نظر نمی‌رسد همه حقیقت را در خود داشته باشد. نکته این است که آدم‌ها تا زیر یک سقف زندگی نکرده باشند به درک درستی از یکدیگر نمی‌رسند. این اتفاق در سال‌های نخست ازدواج رخ می‌دهد. به همین خاطر هم این سال‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. درک این تفاوت‌ها و غیر قابل تحمل جلوه کردن آنها اگر به کاهش علاقه نینجامد شاید با تلاش برای تغییر طرف مقابل همراه باشد. اینجاست که شاید تفاهم بر برای تغییر نیز چاره‌ساز نباشد. چون امکان دارد به نتیجه مورد اشاره مارلین دیتریش بینجامد. به نظر بهترین راه آن است که شخص آموزش‌ها و مهارت‌های لازم برای رسیدن به یک زندگی موفق در سال‌های حساس نخست ازدواج را بیاموزد.

این همان چیزی است که دستمایه نوشتن کتابی قرار گرفته که قرار است امروز به شما معرفی کنیم، «اسرار پنج سال اول زندگی مشترک» عنوان اثری است از «پنیت فیلس روی» با ترجمه زهرا حیدری که به همت نشر قطره منتشر شده است. کتابی که با افزودن این جمله «کاش کسی این اسرار را به من گفته بود» به شکل روشنی بر اهمیت دوره مورد اشاره از زندگی زناشویی تأکید کرده است. این کتاب اگر چه اثری روانشناختی بر حوزه ازدواج محسوب می‌شود اما در بسیاری بخش‌ها لحنی روایی به خود می‌گیرد. نویسنده همانند کسی که در نخستین سال‌های ازدواج قرار دارد، می‌کوشد با بازگویی برخی تجربه‌های خود مهارت‌های لازم را به خواننده بیاموزد. هرچند که

گردش روزگار برعکس است

زن‌های باردار / نوزادهای بی سر زاینند/ و گاهواره‌ها از شرم / به گورها پناه آوردند... (فروغ فرخزاد)

ویروس زیکا: کابوس جدید جهان!

با کاروان حله / اخبار هنر

تلویزیون ما یک رسانه ورشکسته است

راه‌ندادن عوامل فیلم «دیشب اشفاق افتاد» به استودیو برنامه تلویزیونی «نقد سینمای ایران» باعث شد حامد بهداد در نشست خبری این فیلم از سیاست‌های تلویزیون انتقاد کند. این فیلم که به کارگردانی تینا پاکروان ساخته شده در نخستین روز جشنواره فیلم فجر اکران شد. در نشست خبری این فیلم که امروز در برج میلاد برگزار شد، یکی از حاضران درباره راه‌ندادن عوامل این فیلم به استودیو

برنامه تلویزیونی «نقد سینمای ایران» پرسید. حامد بهداد هم گفت تلویزیون ما یک رسانه ورشکسته است و هیچ‌کس آن را نمی‌بیند. به گفته بهداد برای او به عنوان یک ایرانی جذاب نیست که تلویزیون کشور خودش را نمی‌بیند، چون «شاید در نگاه اول تماشانکردن تلویزیون جذاب به نظر بیاید، اما وقتی به این ماجرا فکر می‌کنی نارحت می‌شوی و به این نتیجه می‌رسی که اینجا (تلویزیون) خانه ماست و چرا نباید مخاطب داشته باشد». او با بیان این مطلب که به عنوان یک ایرانی دوست دارد هنرمندان، مردم و دولتمردانش رادر تلویزیون ایران ببینند و با آنها تشریک مساعی کند، افزود: تلویزیون دچار سوءتفاهم است. دست مادر دست یکدیگر نیست و به درد هم نمی‌خوریم. بهداد تأکید کرد که مهم نیست که او را به تلویزیون راه ندهند، اما این نکته مهم است که چرا سریال‌های ترکی در بین مردم ما این همه تماشاگر دارند. بهداد از کم‌توجهی تلویزیون به فیلم‌های سینمایی انتقاد کرد و گفت: فیلم‌های سینمایی ما تمام معضلات و دغدغه‌های مردم را به خوبی نشان می‌دهند اما همین فیلم‌ها هیچ جایی در تلویزیون ندارند.

بی شاهد رعنا به تماشای تو رفت
بی سر و خرمنده به صحرا نتوان رفت
دی‌رفت سوی باغ و ندانست غم ما
این نیز ندانست که بی‌ماتوان رفت...
(امیر خسرو دهلوی، قرن هفتم، رباعیات)

سوت‌بازان

اسرار پنج سال اول زندگی مشترک
مولف: روی پنیت فیلس
مترجم: زهرا حیدری
نشر قطره
قیمت: ۹ هزار و ۵۰۰ تومان
صفحه ۱۵۷

به یکی از مهم‌ترین دوره‌های زندگی افراد پرداخته است. بر پیراه نیست اگر آن را بحرانی‌ترین دوره زندگی خوانده و اثر حاضر را نیز کتابی برای سهولت عبور از بحران محسوب کرد.

عبور از آستانه ازدواج و پدیدار شدن ویژگی‌های فردی، الان صدایم را می‌شنوی، گفت‌وگوهای زن و شوهری، زمان: رقابتی جذاب، تو مرا کامل می‌کنی: رابطه جنسی و ازدواج مذهبی، پول: بت واقعی، بچه‌دار شدن شروع یک زندگی، زندگی مشترک: حق با کیه؟ مقصر کیه؟ و... از جمله عناوین فصول دهگانه این کتاب است.